

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ліцею №2 Дрогобицької
міської ради Львівської області

Л. Панькевич
Лариса ПАНЬКЕВИЧ

« 25 » *березня* 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання і протидію насильству та жорстокому
поводженню з дітьми
у ліцеї №2 Дрогобицької міської ради Львівської області

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дане Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми (далі – Положення) регулює питання створення безпечного освітнього середовища, попередження випадків насильства, булінгу, жорстокого поводження з дітьми в ліцеї №2 Дрогобицької міської ради Львівської області. Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми», постанов Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті»; від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», від 28.07.2021 № 775 «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження», наказів Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»; від 28.12.2019 № 1646 «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»; від 04.06.2025 №658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми».
- 1.2. Положення визначає порядок дій працівників Ліцею № 2 (далі — Ліцей) з метою запобігання, виявлення та реагування на випадки насильства і жорстокого поводження з дітьми.
- 1.3. У своїй діяльності Ліцей керується принципами: нульової толерантності до насильства, поваги до прав, гідності та безпеки дитини, оперативного реагування на повідомлення про насильство, конфіденційності інформації.

1.1. Основні терміни:

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою

ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Домашнє насильство – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає або проживала особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

Види насильства :

економічне насильство - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

психологічне насильство - форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

сексуальне насильство - форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

фізичне насильство - форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне

позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Булінг (цькування) – психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

- 2.1. Забезпечення створення безпечного освітнього середовища, вільного від насильства.
- 2.2. Визначення механізмів запобігання, виявлення та реагування на випадки насильства.
- 2.3. Підвищення рівня обізнаності учнів, педагогічних працівників і батьків щодо захисту прав дітей.
- 2.4. Налагодження взаємодії з уповноваженими органами — службою у справах дітей, Національною поліцією, центрами соціальних служб.
- 2.5. Запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.
- 2.6. Забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

3. ОСНОВНІ ЗАХОДИ ЩОДО УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА

- 3.1. Превентивні заходи: затвердження цього Положення, форм первинного повідомлення, журналу безпеки та анкети анонімного опитування; інформування всіх учасників освітнього процесу; врахування ризиків насильства під час прийняття на роботу; проведення регулярних опитувань і моніторингу.
- 3.2. Виявлення та реагування: організація доступних способів подання повідомлень (скринька довіри, електронна пошта, особисте звернення); оперативне реагування на повідомлення; у разі виявлення ознак насильства — негайне інформування служби у справах дітей та поліції.

- 3.3. Навчання та інформування: проведення тренінгів, інформаційних кампаній, навчання працівників; співпраця з психологами, соціальними службами, правоохоронцями.
- 3.4. Моніторинг: щорічна оцінка ефективності заходів, аналіз інцидентів та зворотного зв'язку, коригування заходів.

4. ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ЛЦЕЮ

- 4.1. Затверджує Положення та форми документів (додатки 1–3).
- 4.2. Організовує ознайомлення працівників із Положенням не пізніше 5 робочих днів після початку роботи.
- 4.3. Забезпечує функціонування механізму повідомлень.
- 4.4. У разі виявлення ознак насильства — негайно (до 24 годин) інформує поліцію та службу у справах дітей.
- 4.5. Контролює ведення журналу обліку внутрішніх інцидентів.

5. ОBOB'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ ЛЦЕЮ

- 5.1. Дотримуватися вимог цього Положення.
- 5.2. Негайно реагувати у разі підозри на насильство.
- 5.3. Повідомляти керівника про всі відомі випадки.
- 5.4. Не допускати поведінки, що принижує честь і гідність дитини.

6. МЕХАНІЗМ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВИПАДКИ НАСИЛЬСТВА

- 6.1. Повідомлення може бути усним або письмовим, у тому числі анонімним.
- 6.2. Відповідальна особа (психолог або соціальний педагог) реєструє повідомлення в журналі безпеки.
- 6.3. Керівник розглядає повідомлення впродовж однієї доби, за потреби повідомляє поліцію, службу у справах дітей, медичних працівників.
- 6.4. Повідомлення зберігаються конфіденційно.

7. ПОЛІТИКА НАЙМУ ТА ЕТИЧНА ПОВЕДІНКА

- 7.1. До роботи, пов'язаної з дітьми, не допускаються особи, внесені до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та недоторканості малолітніх.
- 7.2. При прийомі на роботу обов'язково вимагається довідка про несудимість.

7.3. Працівники повинні уникати будь-яких дій, що можуть бути розцінені як образа, приниження чи погроза дитині.

8. ІНФОРМУВАННЯ ТА ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

8.1. Розміщення на стендах і сайті Ліцею контактів служб допомоги (поліція 102, служба у справах дітей, національна гаряча лінія 116 111).

8.2. Проведення уроків безпеки, тренінгів, інтерактивних занять.

8.3. Організація батьківських зборів з питань профілактики насильства.

9. ФОРМИ ДОКУМЕНТІВ

9.1. До Положення додаються:

9.2. Форма первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини.

9.3. Форма журналу реєстрації внутрішніх інцидентів (журналу безпеки).

9.4. Форма анкети анонімного опитування для дітей.

10. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Контроль за виконанням цього Положення здійснює директор Ліцею № 2.

10.2. Положення набирає чинності з моменту його затвердження наказом директора.

10.3. Зміни та доповнення вносяться наказом директора у разі зміни законодавства або за результатами моніторингу ефективності.

ТИПОВА АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

☐ так, завжди;

☐ інколи;

☐ ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

☐ з повагою;

☐ байдуже;

☐ іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

☐ так;

☐ ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

☐ так;

☐ ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?
(відкрите поле)

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.

ТИПОВА ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

(найменування закладу освіти)

Дата події або виявлення: _____ 20____ р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

☐ дитина з інвалідністю;

☐ дитина-сирота;

☐ дитина, позбавлена батьківського піклування;

☐ інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

☐ тілесні ушкодження;

☐ страх, уникання контакту;

☐ розповіді про образи/тиск;

☐ інше: _____.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

- ☐ поінформовано відповідальну особу закладу;
- ☐ поінформовано батьків/інших законних представників;
- ☐ поінформовано службу у справах дітей;
- ☐ поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;
- ☐ інше: _____.

(підпис особи, яка заповнює
первинне повідомлення)

(дата)

Додаток 2
до ПОЛОЖЕННЯ

ТИПОВА ФОРМА
реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок наси́льства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат**	Підпис відповідальної особи
---------------------	--	--------------------------	---------------	-------------------	-------------	-----------------------------------

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.